

GLEMMER DU

TÅRNBY KOMMUNES LOKALHISTORISKE TIDSSKRIFT

NOVEMBER / DECEMBER 2015

SUMP, SLUM OG SLOTTE

GF Pilely på Vestamager fortalt af Arne Pedersen

NUMMER 6 / 2015

FORSIDE:

Tage Hansens jagthytte blev fotograferet i 1910 længe før udstykningen af Nøragersminde og Pilely. Dengang lå hytten ud til Kalvebod Strand inden inddæmningen af området, der nu er blevet Naturpark Amager.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalkiv, B134

KILDER

Arne Pedersens erindringer
Tårnby Stads- og Lokalkiv
Tårnby Kommunes Tekniske Forvaltning
Rigsarkivet
Tinglysningskontoret i Hobro
Stadsbiblioteket i Aarhus
Geodatastyrelsen

COPYRIGHT

Ophavsretten på billederne og illustrationerne tilhører Tårnby Stads- og Lokalkiv, en anden institution eller en professionel fotograf. Fotografierne må ikke bruges i andre sammenhænge uden tilladelse. Har du brug for et billede eller en illustration, kan du henvende dig til Tårnby Stads- og Lokalkiv. Læs mere på taarnbybib.dk/da/page/copyright

© Tårnby Stads- og Lokalkiv 2015

For enkelte billeder har det været umuligt at finde frem til den retmæssige ophavsretsindehaver. Dersom Tårnby Stads- og Lokalkiv krænker ophavsretten, er det ufrivilligt og utilsigtet. Såfremt du mener, der er materiale, der tilhører dig, bedes du derfor kontakte bibliotek@taarnby.dk. Billederne kan være beskåret.

HVIS DU VIL VIDE MERE:

Tjek arkivets del af bibliotekets hjemmeside på <https://taarnbybib.dk/>

Tidsskriftet Glemmer Du er udgivet af:

© Tårnby Kommunebiblioteker, Stads- og Lokalkivet

ISSN 1397-5412

Tekst: Arne Pedersen – baseret på GF Pilely's arkivalier, Arne Pedersens erindringer og andre kilder.

Redaktion: Lone Palm Larsen

Layout: Anne Petersen

SUMP, SLUM OG SLOTTE

GF Pilely på Vestamager

fortalt af Arne Pedersen

På Vestamager ligger nogle dejlige parcelbuse. Som område er Vestamager også et af de mere velstillede. Men vejen dertil har været lang og sej. Før inddæmningen af det store landområde ved Kalvebod Strand, var området ofte oversvømmet og var derfor godt til græsning. Ideelt var Vestamager også til at realisere drømmen om et lille sommerhus eller kolonihavehus, fordi det var så tæt på København. Lufthavnens vokseværk og kampen om at bære til et byområde frem for et landområde gjorde, at vejen til de nutidige store parcelbuse var problemfyldt.

Arne Pedersen fra GF Pilely fortæller i Glemmer Du om en grundejers erfaringer og en grundejerforenings historie på Vestamager ud fra hans synsvinkel.

Allerede i første halvdel af 1800-tallet ser det ud til, at der gik en vej, der hvor Nøragersmindevej går i dag. Overdrevet var græsningsarealer til køer og heste.

Kort: Geodatastyrelsen

PILELY SET AF ARNE PEDERSEN

Jeg er gentagne gange blevet bedt om at nedskrive nogle af mine erindringer om Pilely. Ved en vejfest var jeg så letsindig at love at prøve at skrive noget. Det viste sig at blive en større, men også meget spændende opgave. Jeg håber, at de nuværende beboere kan finde det interessant at læse om, hvordan det område, de i dag bor i, har udviklet sig fra et sumpområde til et velfungerende villakvarter.

Min baggrund for at vove forsøget er, at jeg har været i foreningen i over 50 år. Jeg købte sommerhus på Nøragersmindevej 140 i 1962 og har boet her fast siden 1963. Jeg sad i bestyrelsen fra 1967 til 1973 – de sidste tre år som formand. Jeg var igen formand fra 1982 til 1996.

FORHISTORIEN

Siden 1817 har der været en hel del forskellige ejere af Nøragersminde, som Pilely er udstykket fra. I 1918 kom gården igen på nye hænder, da to sønner af A. Hansen fra Amagerfrø, der lå på Amager Landevej, overtog gården.

Familien Tage Hansen fra Nøragersminde i båd i Kalveboderne.

Billedet er taget omkring 1918-1920 altså før inddæmningen.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalkiv, B4359

Familien byggede i 1922 et sommerhus ved Kalvebod Strand. Det blev benyttet som jagthytte, da de var ivrige strandjægere. Sommerhuset var det første hus i vores forenings område. Det lå der, hvor Nøragersmindevej 154 ligger i dag. Huset var et blokhus med buede ruder – et nydeligt hus, som i tresserne fik lov til at forfalde, måske fordi det ikke længere lå ved stranden. Områdets unge mennesker fik på et tidspunkt skaffet sig adgang til huset, og omkring 1974 gik det galt. Der gik ild i huset, og det brændte ned. Brandtomten lå der i en del år. Boet, der stod som ejere, var et bo uden midler. Det store oprydningsarbejde, der forestod, skræmte eventuelle købere væk.

Det gjorde det ikke bedre, at kommunen havde købt de tilstødende grunde, hvor det var meningen, at der skulle være endestation for bus 33, som der var planer om skulle føres til Vestamager. Hvem ønsker at bo lige op til en endestation med al den støj, det betyder. Bussen fik en anden endestation. Grunden blev solgt, og der blev bygget et ”slot”. Vil-

laen på grunden bliver nemlig kaldt for slottet.

DEN FØRSTE UDSTYKNING

Ejerne af Nøragersminde overdrog i 1920 et stykke af gårdens jord til ejendomsmægler Dueholm. Han udstykkede området til det, der er vores store nabo – grundejerforeningen Nøragersminde. Den består af 588 parceller.

Nøragersminde-grundene blev annonceret som ”gratis grunde”, mod at folk lejede dem i 10 år. Lejeren skulle betale 14 kr. pr. måned. Efter 10 år var grunden lejerens ejendom. Der blev protesteret mod denne form for salg. Da det egentlig ikke var gratis, når der skulle betales leje i 10 år. Desuden

var der ingen sikkerhed for, at betalerne rent faktisk fik grunden efter lejeperioden.

Der blev dannet en lejerforening, som sammen med Du-elund fandt en ordning, så det blev tinglyst, at lejerne havde ret til grunden efter de 10 års betaling. Udstykningen blev godkendt af Tårnby Sogneråd med den servitut, at området senest om 40 år skulle bebygges med helårshuse. Det var fremsynet, da området godt 40 år efter kom i inderzonen.

TRANSPORT

Dengang var det lidt af en rejse at komme til Vestamager. Kongelundsvej var endnu ikke anlagt, men da grundene dengang lå ud til kysten, fik foreningen anlagt en bådebro og

Kongelundsvejen anlægges i 1922.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B1863

Wenneckes busruter kørte på Amager. Her er det busruten Sundby-Kongelunden. Fotograferet ca. 1925. Ifølge Politiets Registerblade var John Einer Wennecke, chauffør, født 18. marts 1889 i København. Han boede som husvild den 1. november 1919 i Nørre Allé 41 på Nørrebro. Fra den 1. maj 1921 boede han i Hans Tavsens Gade 27, 1. sal.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B2265

fik bygget en båd, som kunne sejle medlemmerne og eventuelle gæster fra Langebro til Vestamager. Desværre bedrog bådføreren foreningen, og sejladseren blev indstillet og båden solgt. Der kom dog senere bådfart fra Hvidovre og Knippelsbro.

Efter bådsalget købte foreningen en gammel blå bus, som kørte fra Sundby Remise til

området. Senere havde vognmand Wennecke en busrute, indtil Amagerbanen overtog den.

For at forbedre trafikforholdene tog foreningen sammen med gårdejereren i 1921 initiativ til at anlægge Kongelundsvejen – en dengang ni meter bred vej med dybe grøfter på begge sider. Vejen gik da fra den nuværende Vejlands Allé

og ud til Kongelundsskoven. Dengang var den eneste vej til Kongelunden ud ad Amager Landevej, og derfra ad Tømmerupvej til Ullerup, hvor vejen sluttede. Englandsvej, som tidligere hed Kirkevej, var ikke ført gennem Tømmerup og videre. Det skete først i 1957 i forbindelse med, at Amager Landevej blev skåret over på grund af lufthavnen.

Vejanlægget satte gang i salget af grundene, og der blev udstykket mange grunde langs vejen. Der begyndte at komme gang i Vestamager, men det synes mærkeligt, at den første udstyknings startede længst ude.

INDDÆMNINGEN

I 1939 blev der vedtaget en lov om inddæmning ved Kalvebod Strand. Under 2. Verdenskrig blev arbejdet sat i gang som beskæftigelsesarbejde, således at arbejdsløse slap for at blive sendt til Tyskland for at arbejde for værnemagten. I alt var der ansat ca. 10.000 mand på arbejdet.

Materialet til en stor del af digerne kom fra udgravning af en fire meter dyb sejlrende gennem Kalvebod Strand og ind til Københavns Havn, så var bådene fri for at sejle hele vejen rundt om Amager. Materialet til digerne kom også fra de ca. 77 km grøfter, der

Inddæmning af Vestamager med tipvognsspor. Her ved skovgrøften fotograferet den 8. juni 1941.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B510

ved håndkraft blev gravet på området. Til digerne blev der brugt ca. 1.380.000 kubikmeter jord. Hele det inddæmmede areal er på 26 kvadratkilometer.

Dermed var det slut med strandgrunde langs Vestamager. Til gengæld fik vi myggeplagen, som var meget voldsom i tresserne.

Det inddæmmede areal blev indtil 1984 brugt som militært øvelsesområde, og der var så godt som ingen adgang for uvedkommende.

I 1949 udstykkedes et areal fra gården Strandgården på Nøragersmindevej 95. Det blev til endnu en nabo – Grundejerforeningen Strandgården, som består af 250 grunde.

Luftfotoet, der viser Strandgården med Kongelundsvejen i baggrunden, er fra ca. 1950.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B1420

PILELY'S TIDLIGE HISTORIE

Det ligger helt klart, at grundejerforeningen er startet den 16. november 1952, da protokollerne starter der. På det tidspunkt skulle der være solgt 20 grunde.

Af referatet fra første bestyrelsesmøde den 18. november 1952 fremgår det imidlertid, at udstykningstilladelsen var trukket tilbage, da der var personer, der boede i deres sommerhus hele året. Det virker som en meget drastisk beslutning at trække udstykningen tilbage, selvom der eventuelt var nogle enkelte, der også boede her om vinteren.

Udstykningstilladelsen og tegninger fra det, som må have fundet sted senest 1952, har det ikke været muligt at finde. På et kort fra 1953, var der kun udstykket fem grunde i den sydvestlige del af foreningen, men alle de andre grunde må være sat af og skelpæle sat ned, ellers kunne grundene vel ikke sælges.

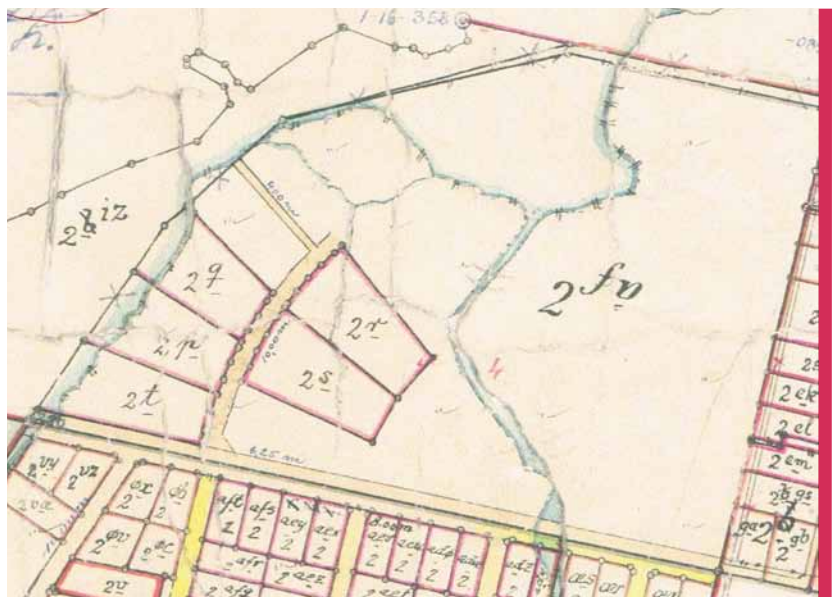
Tre af disse grunde på den vestlige side af Hilversumvej var fra starten ikke med i Pilely. Det skete først i 1962, da matrikelnummer 2p, 2q og 2t blev

udstykket til syv grunde: Hilversumvej 62, 64, 66, 68, 70 og Nøragersmindevej 152-154. Der var to store grunde på den østlige side af Hilversumvej, som i første omgang ikke blev udstykket. Matrikel 2s indgik i udstykningen i 1954, mens matrikel 2r kom til senere. Grunden blev udstykket til koteletgrundene 41 A & B og 43 A & B. Ifølge Tinglysningebøgerne skete det den 4. august 1958. De første papirer, der findes om udstykning af vores område, er en tegning, der er

udfærdiget i anledning af udstykning og sammenlægning i marts 1954. Altså 16 måneder efter foreningen er startet.

ARNE PEDERSEN I PROTOKOLLERNE

Nu har jeg fortalt lidt om, hvordan området så ud, inden vi kunne gå i gang med at omforme området fra sumpområde til et moderne villakvarter. Jeg har valgt de vigtigste tiltag, der er blevet sat i værk igennem de seneste 60 år.

På kortet fra før udstykningen ses de mange vandløb, der var i vores område. Det passer godt med, at man betegnede området som et sumpområde. Kort: Geodatastyrelsen

Træhus i vandpytter på Vestamager – sådan så det ud i vinteren 1959-1960.
Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B2895

Det er sket ved at gennemgå alle protokollerne. Der er mange hundrede sider, så det har været kunsten at begrænse sig – og kun tage det væsentlige med.

DEN FØRSTE TID

Det hele startede som sagt den 16. november 1952. Den stiftende generalforsamling blev holdt på Tårnby Kro, der lå på Englandsvej skråt over for kirken. Det eneste vi ved fra mødet er, at lovene udformedes, men ikke hvad der stod i dem. Foruden at der blev valgt en bestyrelse. Formand blev Magnus Pedersen.

Første bestyrelsesmøde blev afholdt den 18. november, og allerede her overtog Gunnar Andersen formandsjobbet. Fra protokollen fra mødet kan man se, at udstykningstilladelsen var taget tilbage. Begrundelsen var, at folk boede i sommerhusområdet hele året. Det vil sige, at nogle allerede havde nået at bygge og bosætte sig. Hvis man allerede i november kan sige, at de boede her hele året, skulle man tro, at de havde boet her vinteren før. Ellers er det en hård beslutning at trække hele udstykningen tilbage, hvis de kun havde boet her i kort tid. Bestyrelsen besluttede at vente med indbe-

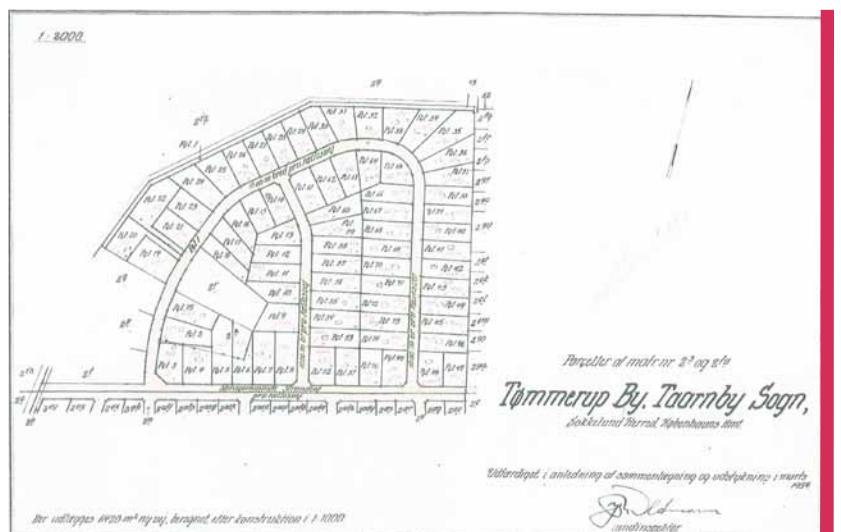
talingen af kautionsforsikringen, indtil der kom flere penge i kassen. Kautionsforsikringen var på 15.000 kr. Den skulle kommunen have som sikkerhed til eventuelle udgifter i forbindelse med at udsætte folk, der boede ulovligt i Pilely om vinteren.

Af referatet fra det første bestyrelsesmøde omtales også, at der er gravet tre brønde. I to af dem var vandet ubrugeligt. Bestyrelsen mente dog, at det ville blive bedre, når det blev pumpet læns et par gange. Vejanlæggene var stillet i beror, da udstykningstilladelsen var trukket tilbage.

VINTERBEBOERNE, VAND OG VEJE

I 1953 kæmpede bestyrelsen fortsat på at få vinterbeboerne ud, så Pilely kunne få udstykningstilladelsen tilbage og komme videre. Bestyrelsen ville arbejde fuldt ud for at få et civiliseret område.

I løbet af 1953 opstod der tvist med selskabet, der stod for udstykningen om anlæg af veje. Selskabet påstod, at det var medlemmerne, der skulle betale for anlæggelsen af vejene, på trods af at det klart stod i deklarationen, at det skulle ske på ejerens bekostning. Først på generalforsamlingen den 3. juli 1955 kunne formanden

oplyse, at vejene nu næsten var færdige.

Der var stadig ikke lagt vand i området. Beboerne fik lov til at hente vand fra Strandgården.

Bestyrelsen diskuterede også meget problemerne med de ulovlige helårsbeboere. Da bolignøden var meget stor efter krigen, gjorde kommunen ikke noget ved det. Der var vist også beboere fra Pilely, der betalte skat til kommunen dengang.

I november 1955 var der 27 solgte grunde. Fra 1956 kom der om sommeren en renovationsmand. Det kostede 7 kr. i kvartalet. På generalforsam-

lingen i marts 1957 kunne formanden meddele, at der efter fire års kamp endeligt blev indlagt sommervand på grundene. Det vil sige at rørene lå ovenpå jorden. Mange steder var der tre grundejere om én vandhane. I første omgang blev vandet kun ført frem indtil Slødam Allé, da der kun var solgt få grunde på den anden side. De kunne først få vand, når de resterende grunde var solgt.

Bestyrelsen besluttede at udjævne den sundhedsfarlig grøft mellem Slødam Allé 3 og 5 i 1961. Her røg et synligt bevis på områdets tidligere bonus – vand til engen. Nu var

Familie henter vand på Vestamager. Det skulle være fotograferet omkring 1959-1960. Bemærk at elmasterne rager højt op over de små sommerhuse.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalkarkiv, B2888

det blevet til en belastning i stedet. I efteråret 1962 fik foreningen endelig opsat en vinterhane på hjørnet Hilversumvej øst og Nøragersmindevej. Den kostede 1.700 kr. Nu var der vand hele året – ét sted fra én hane.

ET FAST PUNKT

Fra 1958 starter det, som sidenhen har været et evigt tilbagevendende punkt i foreningen – nemlig reparation af vejene. Dengang var det grusveje.

Der blev opsat en vandhane på Slødam Allé, som beboerne vest for vejen kunne bruge. Der havde det år været 18 inkasso-sager ud af 40 medlemmer. Dengang var kontingentet 5 kr. om måneden. Så det var noget af en opgave at være kasserer dengang. Det var også det år, foreningen begyndte at overveje at få lagt elektrisk strøm ind i området. Bestyrelsen ville indhente tilbud.

Foreningen blev ved med at poste penge i vejene – uden at det hjalp meget. Årsagen kunne være, at området tidligere var kendt som en bundløs sump.

Dyrkning af kartofler og jordbær i en have på Vestamager.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalkarkiv, B2173

NØRAGERSMINDEVEJ

I 1957 foreslår G/F Strandgården, at Nøragersmindevej udvides, men da vi kun havde brug for vejen i seks måneder om året, mente bestyrelsen, at foreningen ikke skulle betale fuld pris.

Nøragersmindevej blev renoveret fra Kongelundsvej til efter Hilversumvej vest i 1959. Det var et stort arbejde med kantsten og asfaltbelægning. Vejen blev samtidig hævet et godt stykke. Det gav problemer for de grunde, der lå langs

vejen. De kom nu til at ligge 30-40 cm lavere end vejen.

Prisen for vejarbejdet blev 165.000 kr. Beløbet blev fordelt mellem Strandgården og de tre tilstødende grundejerforeninger. Det skete efter en af kommunen udfærdiget fordelingsnøgle, under hensyntagen til foreningens medlemstal samt antallet af facadegrunde stødende op til vejen. Beløbet indkrævedes over skattebilletten, og alle grundejere i de tre foreninger hæftede for det pålydende beløb.

Det endelige regnskab for den fine Nøragersmindevej blev på 130.709,80 kr. Pilely's andel blev på 30.006,09 kr. eller 379,82 kr. pr. grund.

SPEKULATION

I 1961 så spekulanter store muligheder for at tjene lette penge på Vestamager. De opkøbte mange grunde, hvorefter de lejede dem ud med forkøbsret, men priserne steg, og mange af lejerne fik aldrig råd til at købe grundene.

I årets løb var vi kommet langt med at få hele Vestamager indlemmet i inderzonen. Der havde været besøg af både kom-

munalbestyrelsen og ministre. Faktisk var vi nået så langt, at der bare manglede ministerens underskrift. Bestyrelsen havde naturligvis deltaget i forskellige møder i den anledning.

På generalforsamlingen i marts 1962 kunne formanden oplyse, at spørgsmålet om indlemmelse i inderzone var stillet i bero, idet der var sået tvivl om, lufthavnen skulle udflyttes til Saltholm, eller om der skulle ske udvidelse på Amager. Derfor var al tale om kloakering af Vestamager og forlængelsen af linje 31 fra FINDERUPVEJ til Nøragersmindevej også stillet i bero.

ELEKTRICITET

Bestyrelsen havde indhentet tilbud fra en autoriseret El-installatør, men bestyrelsen var af den opfattelse, at der ikke skulle investeres i strøm, før end alle beboere havde fået vand. På generalforsamlingen i marts 1960 kunne formanden meddele, at alle grunde nu var solgt.

Der var stadig ikke vand på grundene vest for Slødam Alle, da ejerne af grundene hver skulle betale 200 kr. før

indlæggelsen kunne begynde. Af de 28 grunde havde kun ti betalt. Så det måtte vente, indtil alle havde betalt.

Det var lykkedes for bestyrelsen efter en kæmpe indsats at få de resterende til at betale de 200 kr. Så alle i 1961 fik mulighed for at kunne få vand. Det vedtoges at oprette en helårsvandhane, hvis det kunne gøres inden for en ramme af 10 kr. pr. medlem. Samtidigt blev kontingentet forhøjet fra 5 kr. til 10 kr. pr. måned.

Enkelte beboere havde fået lagt el ind for egen regning. Et medlem kunne fortælle, at det var meget dyrt. Det kostede 5.000 kr. for tre master.

Det blev oplyst på generalforsamlingen, at belysningen ville andrage et beløb på 18.000-19.000 kr. Belysningsvæsenet ville betale 2/3, altså skulle vi betale 6.000 kr., som skulle betales inden arbejdets begyndelse. I efteråret 1961 havde 16 medlemmer betalt 200 kr. til masteopstilling, når vi var nået op på 20 indbetalinger, kunne arbejdet påbegyndes.

Et medlem, og initiativtager til at få lagt strøm ind, havde lagt 1.850 kr. ud for medlemmerne, var blevet forflyttet til et nyt arbejdssted og var derfor nødt til at sælge. Derfor måtte grundejerforeningen overtage disse tilgodehavender.

Hilversumvej lagt under vand og is i vinteren 1959-1960.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B2879

UDVIDELSE AF FORENINGEN

Hilversumvej 62, 64, 66, 68, 70 og Nøragersmindevej 152-154 blev i 1962 tilføjet til grundejerforeningen. Den advokat, der stod for de syv grunde i den sydvestlige del af området, havde ønsket udstykning af området. Kommunen havde for at godkende det krævet, at de kommende ejere skulle være medlem af grundejerforeningen. På den måde blev foreningen udvidet.

ARNE PEDERSEN I PILELY

Alle oplysninger hertil er udelukkende oplysninger fra de gamle protokoller. Da jeg flyttede til Pilely i foråret 1963 og siden 1964 har deltaget i alle de generalforsamlinger, jeg har haft mulighed for, vil resten både være baseret på protokollerne og på egne oplevelser, da ikke alt kommer i protokollerne.

KLONDIKE

På generalforsamlingen i marts 1964 kunne formanden konstatere, at efteråret og vinteren

havde været meget fugtige. En hel del af Vestamager havde stået under vand. Foreningen måtte overtage den garantisum på 15.000 kr., som kommunen havde forlangt i deklarationen af 1954. Beløbet var i sin tid betalt af advokaten, der stod for udstykningen. Foreningen måtte derfor optage et lån i Amagerbanken til dækning af beløbet. Økonomien var ikke strålende. Der var kontingent-

Planer om udvidelse af Kastrup Lufthavn eller måske støjzoner studeres af fra venstre borgmester i Store Magleby Albert Svendsen, trafikminister Kai Lindberg, kommunalbestyrelsesmedlem Torkild Feldvoss, civilingeniør Møllgård fra Lufthavnsvæsenet og borgmester i Tårnby Jørgen Elkær-Hansen. Fotograferet i 1966. Foto: Tårnby Stads- og Lokalarliv, B4886

restancer på over 3.000 kr. Pressen mente, at det var kummerlige forhold, man bød de mennesker, der ikke kunne komme i betragtning til lejlig-heder, fordi der var boligman-gel. De mennesker, der havde deres hjem på Vestamager, var i forgangne vinter kommet i søgelyset. Selv fjernsynet var på besøg og havde offentliggjort for hele Danmark, hvilke middelalderlige vilkår, der blev budt folk, som var tvun-get ud i huse, som ikke kunne komme igennem myndighe-dernes nåleøje med hensyn til bygningsattest, afløbsattest m.v. Myndighederne kunne ikke fortage noget før end, der kom en afklaring af lufthavns-spørgsmålet og Øresundsbro-en m.v. Det var endnu ikke be-sluttet, om lufthavnen skulle flyttes til Saltholm, eller om der skulle udvides på Amager. De undersøgelser, der blev foretaget på Saltholm, tydede på, at lufthavnens dage på Amager snart var talte. I fjern-synet blev Vestamager kaldt for et klondike.

Pumpestationen på hjørnet af Bakel Allé og Kessel Allé på Vestamager. Her bliver overfladevandet sendt væk fra området.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B3473

HELÅRSVAND OG FEST

Der kom røre i grundejerfor-eningen i 1965. Efter en eks-traordinær generalforsamling blev bestyrelsen bemyndiget til at optage lån eller oprette kassekredit til brug for bestil-ling af helårsvand.

Den nye formand, Erik Grøn-bech, takkede for valget og takkede den tidligere formand for arbejdet med foreningen i 13 år. Mødet sluttede med ap-plaus til den afgående formand Gunnar Andersen. Kort efter blev ansøgningen om helårs-vand afsendt til kommunen.

På en ekstraordinær generalforsamling blev der med stort flertal vedtaget indlæggelsen af helårsvand. Grundejeren skulle betale 45 kr. om måneden, men ved salg skulle hele restbeløbet falde.

Af nye tiltag vedtog bestyrelsen at gå over til indbetaling af kontingent på girokort til Amagerbanken. Desuden blev der afholdt en sommerfest den 5. august 1965 med kaffebord og underholdning. Der var en billetpris 2,50 kr. Der var 50 medlemmer, som deltog.

EN RIGTIG VEJ

I 1966 besluttede bestyrelsen at installere lys på vejene, dersom det kunne gøres for 300 kr. pr. grund. Der var flere projekter, der trængte sig på. I 1968 begyndte bestyrelsen at diskutere at få vejene sat rigtig i stand med kantsten, fortove og asfalt. Man mente at vide, at der ville gå mindst 10 år, inden kloakeringen kom i vores område, derfor var der ingen grund til at vente på det. Bestyrelsen skulle arbejde videre med forslaget.

Skærvevej med elmaster, dybe grøfter og små gangstier over. En vej på Vestamager.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B4233

På et bestyrelsesmøde i 1968 fortalt formanden, at han havde deltaget i et møde, som kommunen holdt om kloakeringen. Kommunen havde foreslået, at betalingen blev fortaget over 10 år – fra 1969. Arbejdet ville blive udført i takt med, at pengene kom ind. Det ville blive til 100 kr. pr. måned pr. grund. Det skulle være et tostrengs anlæg. Overfladevandet skulle føres ud i kanalen, mens spildevandet skulle føres mod øst ad Ugandavej og Tømmerupvej til det nuværende anlæg i Kastrup og føres to km ud i Øresund. Grundejerforeningen gik i gang med vejarbejdet med et budget på over 800.000 kr. Arbejdet blev færdigt i 1972. Da det midt i vejarbejdet pludselig så ud til, at kloakeringen kom hurtigere end forventet, blev det besluttet, at den endelige vejbelægning skulle vente til efter kloakeringen.

UDLÆG I FORMANDENS HUS

Det viste sig, at det VVS-firma, der skulle oprette hanehusene, havde taget et langt højere beløb, end det fremgik

af tilbuddet. Efter aftale med ingeniøren skulle vi i første omgang nægte at betale, hvilket vi meddelte kommunen. Da vi fastholdt, at vi ikke ville betale mere end det, der stod i tilbuddet, sendte de beløbet til inkasso. De truede med at gøre udlæg i formandens hus. Da jeg forelagde det på generalforsamlingen, besluttede forsamlingen at betale beløbet og så bagefter søge at få det nedsat. På det tidspunkt var jeg formand.

Jeg trådte af som formand og troede, at jeg så var ude af det hele. Men en morgen i august måned, hvor jeg var i bad, ringede det på døren. Jeg tog et håndklæde om mig og åbnede døren. Der stod to mand fra politiet. Og selvom jeg benægtede at være formand for grundejerforeningen, blev jeg bedt om at tage tøj på og følge med. Jeg blev kørt ad Kongelundsvej til politistationen. Der blev jeg sat til at vente med en kop kaffe og en avis, mens de gik ind til den vagthavende. Jeg nåede kun at få en mundfuld af kaffen, inden de kom og sagde undskyld. Så kørte vi ad Tømmerupvej hjem. Også dengang manglede man politi.

På vejen hjem kunne jeg ikke lade være med at gasse dem lidt med, at jeg godt kunne forstå de manglede folk, når de sådan kørte sightseeingture med borgerne. Det tog de nu meget pænt. Dengang var det ikke en behagelig oplevelse. Alle, der så, jeg blev kørt væk, troede, jeg havde lavet noget ulovligt. Når jeg fortalte, at det bare var en fejltagelse, så de meget tvivlende ud.

Den nye bestyrelse havde ikke betalt beløbet for hanehusene som vedtaget. I 1974 var bestyrelsen i retten, og foreningen blev dømt til at betale, men der var stor ståhej om de 800-900 kr., det drejede sig om.

Det inddæmmede areal på Vestamager blev åbent for publikum den 22. juni 1984. Vi fik dermed direkte adgang til et kæmpe naturområde. Før blev området benyttet af militæret, men Kr. Himmelfartsdag var der åbent for folk, der ønskede at gå en tur.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B4332

FORENINGENS LOGO

Foreningens første logo kan jeg ikke se noget om i protokollerne, men jeg kan huske det helt tilbage til 1967. Det var et meget slidt gummitempel. Det forestillede et træ. Det må vel være et piletræ, når foreningen hedder Pilely. Da gummitemplet efterhånden var så slidt, at det var ubrugeligt, klarede vi os i mange år uden logo. I en kort periode blev et logo med G/F Pilely i en cirkel brugt.

I slutningen af 1990'erne besluttede daværende formand Ole Andreasen, at vi skulle have et nyt logo. Fordi der siden 1984 havde været direkte adgang til fælleden, hvor der er masser af råvildt, blev logoet til en kronhjort.

FESTER

På den ekstraordinære generalforsamling i 1980 blussede debatten om festerne op. Flere var af den opfattelse, at det var alt for mange penge, foreningen brugte på de omkring 1/3 af medlemmerne, der deltog. Kassereren oplyste, at der i 1979 blev brugt ca. 18.000 kr. Da det var dem, der kom til generalforsamlingerne, der også deltog

i festerne, blev det vedtaget at fortsætte med festerne. Der var 25, som stemte for, tre imod og fire undlod at stemme.

Derefter blev der vedtaget en kontingentforhøjelse uden, at det i protokollen kan ses noget om beløbets størrelse.

På generalforsamlingen i 1981 blev der bevilget 12.000 kr. til en krotur. Der deltog 24 par.

Det følgende år var det igen – udover veje og fortove – kroturen, der blev det store debat- emne. Flertallet af deltagerne stemte for forslaget, men der ikke var nok fremmødte til, at det kunne endeligt vedtages, der skulle indkaldes til ekstraordinær generalforsamling.

Vi var en gruppe, der sendte en skrivelse ud til samtlige medlemmer og opfordrede dem til at komme til generalforsamlingen og stemme imod bestyrelsens forslag om krotur. I mellem- tiden havde vi undersøgt, hvad reglerne for grundejerforeninger sagde om afholdelse af fester. Reglerne er: Da er man tvunget til at være medlem af grundejerforeningen, må kontingentet kun gå til afholdelse af udgifter til gavn for samtlige medlemmer. Fester må kun afholdes i forbindelse med for-

eningens runde fødselsdage.

Der findes i protokollen kun indledningen til mødet. Idet formanden straks tog ordet og læste en protestskrivelse fra en enig bestyrelse. Hvorefter hele bestyrelsen rejste sig og forlod mødet. De havde på forhånd taget alt, hvad der tilhørte foreningen med til generalforsamlingen. Lige fra bankbøger over frimærker til protokoller – ja simpelthen alt. Foreningen stod pludselig uden bestyrelse. Der kunne ikke på mødet vælges en ny, da valg ikke var på dagsordenen.

Forsamlingen blev enig om, at dem, der havde opfordret medlemmerne til at stemme imod, skulle tage effekterne med hjem. Samtidig skulle de sørge for snarest at indkalde til en ny ekstraordinær generalforsamling.

På den ekstraordinære generalforsamlingen var mødt 43 medlemmer, hvilket må siges at være et pænt fremmøde. Jeg blev valgt til formand. Forslaget om 12.000 kr. til skovtur blev forkastet med 22 imod, 17 for og fire undlod at stemme.

På generalforsamlingen i 1983 lovede bestyrelsen, at de ville lave en vejfest i løbet af sommeren. Bestyrelsen havde intet

imod fester, men det skulle kun være deltagerne, der skulle betale. Festen blev afholdt den 19. august 1983 med meget fint vejr. Desværre var der ikke så mange, som bestyrelsen kunne ønske sig.

Der er senere blev afholdt mange fester betalt af de deltagende. Desuden har foreningen stået

for fejringen ved 40, 50 og 60 års jubilæerne for GF Pilely.

STØJ

I løbet af 1984 vedtog kommunalbestyrelsen en ny lokalplan for området, som blev delt op i støjzoner. Det betød, at vi blev pålagt – i forbindelse med

Her demonstrerer 2.000 skoleelever mod lufthavnen og støjen i april 1971. De går langs Saltværksvej. Fotograf: Mogens Friis-Nielsen
Foto: Tårnby Stads- og Lokalkarkiv, B4884

nybygning eller ved større ændringer – selv at sørge for, at støjen indendørs ikke oversteg 30 dB. Det øgede udgifterne ved nybyggeri og større ombygninger. Det gav også ekstra udgifter, hvis ejendommen brændte og skulle genopføres. Forsikringsselskaberne ville nemlig ikke betale for disse ekstra omkostninger. Grundejerforeningen protesterede overfor kommunen. Vi var af den opfattelse, at når en privat virksomhed oversteg støjgrænserne, så blev de pålagt at bringe støjen ned. Her var det de støjramte, der selv skulle sørge for, at de ikke blev plaget af støjen. Selvfølgelig var vi godt klar over, at man ikke sådan kunne lave støjskærme for flyverne. I stedet måtte det være den støjende virksomhed, der betalte udgifterne.

Vi gik både til kommunalbestyrelsen og til miljøministeren for at fremføre vores synspunkter, men det fik vi intet ud af.

VEDLIGEHOJDELSE

Ellers gik bestyrelsens arbejde mest med at få medlemmer til at holde deres grunde i en

sådan stand, at det ikke var til gene for de øvrige. I 1988 købte kommunen tre grunde: Nøragersmindevej 152, Hilversumvej 68 og 70. Grunde- ne havde gennem 25-30 år været vores smertensbarn – især med hensyn til vedligeholdelse. Kommunens formål med at købe grundene var HT's planer om at føre buslinje 31 ud til enden af Nøragersmindevej. Det er den nuværende buslinje 33. Planen for grundene var, at de skulle anvendes til vendeplads for busserne.

I 1992 fik vi besked om, at forlængelsen af linje 31 til vores område var udskudt på ubestemt tid. Kommunen havde derfor heller ingen planer om at overtage vedligeholdelsen af Nøragersmindevej.

SOLIDARITET

I 1993 var tiden inde til at få gjort noget gennemgribende ved vores veje. Lapperierne blev efterhånden for dyre – uden at det hjalp tilstrækkeligt. Bestyrelsen havde indhentet nogle tilbud, som blev forelagt på en ekstraordinær generalforsamling i januar. Vi havde kontakten Amagerbanken, der

var villige til at låne os penge.

Vi havde ligeledes kontaktet kommunen og fået tilsagn om kommunegaranti, samt at de enkelte medlemmer kunne betale beløbet over 10 år over ejendomsskatterne.

Tidligere havde kommunen fordelt udgifterne ligeligt på alle grundejerne, men det var ikke muligt længere. Det ville betyde, at hvis Nøragersmindevej skulle istandsættes, så var det kun de få grundejere, der boede ud til vejen, der skulle betale. For de seks hjørnegrunde ville der tillige blive trukket noget fra, så de ni grunde ud til selve vejen ville få en meget stor regning.

I grundejerforeningen Pilely, har vi altid være solidariske, når vi stod overfor store investeringer. Da vi fik lagt vand ind på grundene, betalte dem, der skulle have lagt det under vejen samme pris som dem, der havde hovedvandrørene liggende lige uden for skellet. Det samme gjaldt, da vi asfalterede vejene. Dem, der boede på Nøragersmindevej, hvor vejen allerede var asfalteret og dermed kun fik to rækker fliser og et par striber asfalt,

betalte det samme som dem, der fik asfaltvej, fortov og fliser. Ligesom prisen var den samme, uanset om grundejeren havde 10 m facade eller 30 m. Det var et synspunkt, som vi ville fortsætte.

På den ordinære generalforsamling den 21. april 1993 blev det besluttet, at medlemmerne årligt skulle indbetale 800 kr. til en vejfond i stedet for. Hvert år blev der så lavet så meget, som der var penge til i fonden.

På generalforsamlingen i 1998 klagede nogle medlemmer over, at reoveringen af vejene gik for langsomt. Derfor blev det vedtaget med et stort flertal, at vejarbejdet skulle udføres snarest ved, at foreningen optog et lån – gerne med kommunegaranti. Det lykkedes at opnå kommunegaranteret lån for det resterende beløb. Vejarbejdet kunne sættes i gang i 1999.

HISTORIEN KOMMER TILBAGE

På generalforsamlingen i 1989 kunne formanden komme med den glædelige meddelelse, at vi pludselig havde fået foreningens første protokol tilbage efter, at den havde været væk i mange år. Det var så vidt vi ved datteren af vores tidlige kasserer O. Pedersen, der kom med den.

Det var meget stort, fordi det i mange år havde været lidt svævende, hvornår foreningen var stiftet. Nu havde vi den nøjagtige dato. Det er en af grundene til, at vi kan læse om Pilely's historie. Det er klart, at der er sket mange andre ting. Men det her er, hvad der efter min opfattelse, er noget, der har ændret området fra at starte som et sumpområde over at blive betegnet som det værste slum nord for Rom til at blive et moderne villakvarter.

ARNES EGEN HISTORIE

Jeg er født i 1936 i en lille landsby, Bedsted, i Thy, hvor jeg levede, indtil jeg som 18-årig rejste til København.

Jeg fik job som busbilletør på Amagerbanens busser. Det var i 1954.

AMAGERBANEN

Amagerbanen havde dengang koncession på al bustrafik fra Sundbyvester Plads og videre ud på Amager. De havde bl.a. en linje 112, der kørte fra Sundbyvester Plads ad Amager Landevej, Løjtegårdsvej og

Det var besværligt og ofte mudret at gå til og fra busstoppestedet på Nøragersmindevej og Tømmerupvej. Der var derfor i 1940'erne opsat et skur, hvor man kunne stille skiftesko til turen på de plørede veje. Det er formentlig Buchners hus, der er i baggrunden. Det lå i Viberup.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalkiv, B5505

videre ud ad Kongelundsvej til Sydvestpynten. Kom man inde fra København, måtte man tage linje 31 til FINDERUPVEJ og så tage linje 112 derfra. Der var bare den hage ved det, at den kun gik en gang i timen. På en tur som billettør på linje 112 i 1956 kom jeg i samtale med en mand, der havde tre grunde på Vestamager. Dem ville han sælge til mig. Jeg var her for at se på dem. Han forlangte 5.500 kr. for dem. Jeg tog lidt betænkningstid, men da jeg stod tæt på at skulle ind som soldat i 16 måneder, turde jeg ikke tage chancen.

KØB AF GRUND

Vi skal så frem til 1962, hvor jeg havde fået fast arbejde på Carlsberg og begyndte at kigge efter en grund, som jeg senere kunne bygge på.

Jeg faldt over en annonce, hvor en grund med et lille hus på var til salg for 28.000 kr. med en udbetaling på 1.100 kr. Jeg købte den straks. Det viste sig at være den midterste grund af de tre grunde, som jeg seks år tidligere var blevet tilbudt.

Min daværende kone og jeg boede dengang i tredje bag-

gård i Sankt Pauls Gade ved Nyboder. Det var vores mening, at vi ville bruge huset på Vestamager som sommerbolig og kun bruge lejligheden om vinteren.

STRANDVEJEN

Dengang hed Nøragersmindevej fra nr. 126 Nøragersminde Strandvej. Det kunne godt give nogle problemer. Tog folk en taxa til Nøragersminde Strandvej, ledte chaufføren efter en vej ved stranden. Med et nummer på over 100 måtte det være en lang vej! Jeg havde engang gæster fra Jylland. De tog en taxa fra Hovedbanegården. De kom af med tre gange så meget, som det normalt ville koste, men de fik set hele Amager.

I slutningen af tresserne, da der blev indført hulkort, kunne hulkortanlægget ikke klare så mange tegn i adresserne, som der var i Nøragersminde Strandvej. Vi foreslog derfor kommunen at stryge strand, så hele strækningen kom til at hedde Nøragersmindevej. Til nogles utilfredshed da de syntes, det var finere at bo på en strandvej, selvom der ingen strand var.

SOMMERBOLIG

Da vi købte grunden, ville vi kun bo her om sommeren.

Vi flyttede den 3. maj 1963.

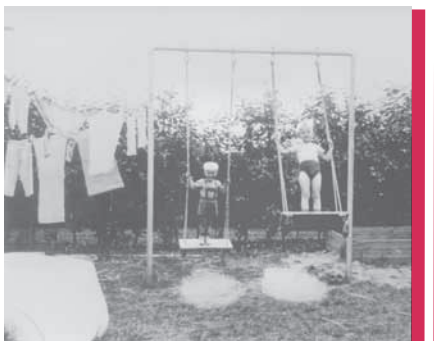
Der var der ingen elektricitet.

Vandet var en hane, der stod i baghaven, og rørene lå oven på jorden, så der var kun vand i hanen om sommeren. Vi var

tre grunde, der delte vandhanen. Vi havde en dejlig sommer her, hvor vi kunne se himlen. Det havde vi ingen mulighed for inde i lejligheden i det indre København. Da efteråret kom, ville min daværende kone ikke tilbage til lejligheden igen. Jeg måtte så i al hast i gang med at få lagt strøm ind, da vi ikke med to små børn kunne klare en vinter uden el.

I ET HUL

Jeg fandt også en installatør, som ville påtage sig arbejdet på betingelse af, at jeg selv udførte gravearbejdet. Det passede mig fint, da pengene var små. Kablet skulle føres under Nøragersmindevej. Installatøren udvirkede, at jeg kunne leje et apparat hos NESAs, der kunne skubbe et 5/4 tomme rør under vejen. Jeg lejede en varevogn og fik hentet udsty-

Det var vanskeligt at få vasket tøj hos de familier på Vestamager, der ikke havde indlagt vand. Her er det familien Stenalts børn, der gynger ved siden af det blafrende vasketøj.

Fotograferet i starten af 1950'erne.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarliv, B2862

ret. Jeg gravede et stort hul på fortovet, der dengang bestod af slagter. Hullet skulle være 1,20 m dybt. Jeg fik det ret tunge apparat derned og gik så i gang med at skubbe det første rør ind. Jeg var højst kommet 1/2 meter ind, før end der pludselig væltede vand og sand ud i hullet, og i løbet af få sekunder var hele hullet fyldt op. Det viste sig, at der i kanten af fortovet lå et dræn af lerrør, hvor vandet fossede ud af revnerne. Det tog mig otte timer at få det tunge apparat op af hullet, der var fyldt med sand og vand. Jeg startede på den anden side af vejen.

Haarlem Allé med vandrør over jorden, så kunne vandet kun bruges om sommeren. Det var for at forhindre, at folk bosatte sig hele året i sommerhusene. Dengang var området ikke udlagt til parcelhuse. Hunden hørte til familien på Haarlem Allé 56. Fotograferet i 1930'erne.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarxiv, B5506

Det gik meget bedre, indtil jeg var halvvejs igennem, så ville røret ikke længere. Efter langt tids mas fik jeg det endelig til at glide igen, og jeg fik hele røret igennem over til det vandfyldte hul. Nu skulle jeg bare have proppen ud af røret. Men jeg kunne ikke finde enden af røret nede i vandet. Den skulle ligge 1 m nede. Til sidst fandt jeg den 1,25 m nede. Røret havde ramt en sten halvvejs under vejen. Derfor var røret forsat nedad. Det hårde pres havde også bevirket, at proppen var umulig at få ud. Til sidst måtte jeg have fat i ned-

strygeren og nede under vandet – i sand og grus – prøve at få savet det yderste stykke af røret. Det tog rigtig lang tid, men endelig lykkedes det. Jeg kunne nu få kablet igennem. Efter fem dage kunne jeg endelig få afleveret skubberen og den lejede bil. Jeg havde lejet udstyret for to dage. Det var en rigtig øv-tur, som jeg aldrig glemmer. Vi fik lagt strøm ind sidst i november 1963. Det var et stort fremskridt.

Vestamager med sommerhuse og helårshuse fra omkring 1959.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B2885

KNOPSKYDNING

En gammel kakkelovn blev sat op og monteret med de dengang så almindelige petroleumsbrændere. Så havde vi også varme. Efter at vi havde klaret os nogenlunde igennem den første vinter i det gamle hus, gik jeg straks om foråret i gang med at bygge et nyt træhus på 28 kvadratmeter. Det var ikke muligt at få byggetiladelse og låne penge, så det var, hvad der var råd til. Det blev væsentligt bedre isoleret end det gamle, og der blev installeret en flaskegas radiator. Endnu en stor forbedring.

I 1965 byggede jeg så i gasbeton det, der var planlagt til at skulle være garage, når der en-

gang kunne bygges et rigtigt hus. Det blev forbundet med træhuset, der var bygget året før. Her blev indrettet stue. Nu begyndte det at ligne noget. Pladsen var mere end velkommen, da børneflokkene var steget til tre.

VANDPOST SOM MØDESTED

Der var på hjørnet af Hilversumvej øst og Nøragersmindevej opsat en helårs vandhane. Der mødtes vi, os der boede her om vinteren, med vores dunke, spande og lignende for at hente vand. Vi lærte mange at kende på den måde.

AFFALDET

Toilettet var et såkaldt tørkloset, og indholdet blev gravet ned i haven. Det kunne godt give nogle skærmydsler, hvis naboerne var uvenner. Vi havde et par grundejere, hvor den ene tømte toiletspanen langs med hækken hver gang, den anden havde gæster til frokost i haven. Så blev der klaget til foreningen. Vi kunne ikke gøre andet end at opfordre dem til at komme til enighed og opføre sig anstændigt.

Renovation var der heller ikke noget af. Alt hvad der kunne brænde, blev brændt af i en

gammel olietønde. Resten blev gravet ned. Om efteråret gravede vi et stort hul, som altid blev fyldt med vand. Derfor skulle det hegnes ind, så børnene ikke faldt i. Affaldet kunne så ellers plumpes derned.

SKÆVE EKSISTENSER

Vi sagde altid dengang, at vi boede på den pæne side af Nøragersmindevej. Strandgården blev kaldt ”knivstikker-lejren”. Der boede mange ”skæve eksistenser” i området. Vi havde også nogle i vores forening.

Familien Larsen gravede affald ned på grunden, Harry Larsen på Slødam Allé 7 ejede. Fotografiet er fra 1967-1968.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B5518

På Slødam Allé 3 boede der en dame, der hed fru Meldola. Hun boede i et meget lille hus. Jeg vil tro, det var på under 10 kvadratmeter. Vinduerne var dækket med brædder, da børnene gik på gang smadrede ruderne. Hele grunden var et vildnis af piletræer. Hun boede da i Pilely!

Fru Meldola gik altid i en stor duffelcoat sommer og vinter. Hun havde også et par store motorhandsker på. Hun havde en cykel, som hun altid trak. Hun kom meget omkring – helt til Ballerup, hvor de kaldte hende ”Den vandrende cykel”. Hun havde også en sæbekassebil lavet af barnevogns hjul. Hun havde en snor i den. Når hun trak den hen ad Kongelundsvej, var det på kørebanen. Hun flyttede sig ikke uanset, hvor meget trafikanterne dyttede af hende. Vi delte vandhane med hende. Der stod altid gryder i blød ved vandhanen, så hun lavede da mad. Når hun skulle vaskes, kom hun ud til hanen med bar overkrop, og en stor pakke vaskepulver, og så fik hun den store tur. Kommunen administrerede hendes penge. Da vi engang henvendte os til

Grunden på Slødam Allé 7, som den så ud, da familien Larsen købte den. Fotografiet er fra 1967-1968.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B5519

dem for at få ryddet vildniset, frarådede de det, for det ville det ikke blive pænere af. En skønne dag kom politiet og hentede hende.

Grunden blev solgt, og den blev ryddet. Der blev bygget et hus. Grunden viste sig at være meget sumpet, så der måtte pilotes.

JORDKØRSEL

Ellers var folk her mennesker, der var ramt af bolignøden – og af spekulanterne. De lejede i mange tilfælde husene ud med forkøbsret i f.eks. to år. Når de to år var gået, var prisen steget så meget, at mange ikke havde mulighed for at købe

dem. Nogle havde heller ikke sparet nok op til udbetalingen. Mange havde brugt penge på at forbedre huset, så det var til at bo i. På den måde fik spekulanterne forbedret deres huse, uden det kostede dem noget. Det tjente de mange penge på. Husene var for det meste bygget af forhåndenværende materialer. Når chaufførerne skulle køre nedrivningsmaterialer på lossepladsen, kørte de i stedet til Vestamager. De kørte langsomt forbi, så man kunne nå at stoppe dem for at se, om der var

noget, man kunne bruge. Man kunne købe et læs brædder for en tier.

På samme måde kørte de med jord. Sågar har betonblandere kørt hertil. De påstod, det var overskud. Vi fik billige materialer, og de tjente en lille skilling. Da jeg købte grunden, lå den meget lavt ca. 30-40 cm under Nøragersmindevej. Når det regnede meget, så stod der meget vand på grunden. Børnene kunne ikke lege der. Jeg investerede i en lille pumpe og prøvede at pumpe vandet ud i

Det gamle forfaldne hønseshus lige før det bliver revet ned. I debatten om boligforholdene på Vestamager, inden der kunne bygges helårsboliger, brugte pressen et foto af Arne Pedersens gamle hønseshus og fik det udlagt som et beboelseshus.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B5509

vejdrænet, men det hjalp ikke meget, for det kom hurtigt tilbage igen. I starten var der så lidt muldjord på grunden, at hvis jeg gravede haven med en spade, lignede haven en sandkasse. Igennem de første år fik jeg rigtig mange læs jord ude på fortovet. Så var det bare om at komme i gang med trillebøren.

SELVBYGGERÅND

I 1966 fik vi lagt vand ind til en målerbrønd 5 m inde på grunden. Vi kunne ikke få det lagt ind i husene, før vi havde et godkendt hus. Jeg trak en armeret slange ind til huset, så vi nu havde rindende vand i huset. Det var vel ikke helt lovligt, men behageligt.

Det var også omkring det tidspunkt, vi kunne få afhentet latrinspandene, som ”natmændene” skiftede ud hver 14. dag. Så var vi fri for at grave det ned i haven.

Da vi havde fået helårsvand ind på grunden, fik vi at vide, at hvis vi skulle have det lagt ind i husene, skulle vi have en rigtig samlebrønd til at opsamle kloakvandet i, indtil der engang kom kloak. Så sådan en lavede jeg i 1966.

Da vi endelig i 1967 kom i inderzonen og kunne få byggetilladelser, gik jeg i gang med at tegne et hus. Jeg regnede nogenlunde ud, hvad jeg skulle bruge af materialer til at støbe soklen. Selvom jeg ikke havde fået byggetilladelsen, fik jeg grus, sten og cement kørt hertil de sidste to dage i juni måned. Den 1. juli gik man fra oms og over til moms. Der var mange penge at spare ved at købe inden.

Selvom der var over tre måneders ventetid på byggetilladelsen, fik jeg ved lidt list, presset den igennem. I september, hvor jeg havde ferie, kunne jeg gå i gang med at støbe soklen. Selve byggeriet kunne så startes op straks om foråret.

Der var dengang rationering på obligationslån, så myndighederne hele tiden havde kontrol med, hvor meget der blev bygget og i hvilket tempo. Jeg kunne derfor først få byggelån til oktober 1968. Jeg mente, jeg kunne klare at købe gasbetonsten til huset – uden at låne. Derefter ville arbejdet gå i stå. Dengang blev noget af Løjtegård revet ned for at gøre plads til hotellet. Jeg aftalte med dem, at de skulle køre ud

Der holdes rejsegilde i pinsen 1969.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalkiv, B5513

til mig med nogle af de mursten, de brød ned. Dengang blev de læsset med håndkraft. Jeg skulle give 500 kr. for dem. Jeg stod så hele vinteren og rensede mursten. Dermed havde jeg sten til skillerummen. Dvs. jeg kom til at mangle 6 m². Dem købte jeg som nye, og de kostede også 500 kr.

Kloakrørene ud til samlebrønden lagde jeg selv ned. Jeg fik en gammel kloakmester til at tilmelde dem, jeg skulle bare hente ham den dag, kommunen kom for at syne dem. Det skulle han have 10 kr. for. Han tilbød at skaffe mig alle jern-

rørene til at trække inde i huset til indkøbspris. Han tilbød oven i købet at blystøbe dem, hvis jeg gav en frokost. Det var med at spare, hvor spares kunne.

Jeg skulle naturligvis have en elektriker til det elektriske. Han flyttede måleren fra det gamle hus. Han trak alle ledninger i det nye hus, leverede alle kontakter, udendørs lamper m.m. Prisen i alt for materialer og arbejds løn var 3.500 kr. VVS manden lavede skorstensinddækningen, leverede og opsatte ekspansionsbeholder, lagde vand ind i huset

fra målerbrønden, leverede to håndvaske, badekar, diverse haner m.m. Prisen inkl. arbejdsløn var 2.500 kr.

Det var nogle andre priser end nu. Det skal også lige med, at en månedsløn dengang lå på omkring 2.000 kr.

I 1969 var jeg kommet så langt, at vi kunne flytte ind i den første halvdel af huset. Huset stod færdigt i 1970. Nu manglede vi kun kloakeringen. Det skete i 1973, indtil da måtte vi fortsat klare os med torkloset.

DEJLIGE VESTAMAGER

Det var så min beretning om at være nybygger på Vestamager. I dag vil mange nok tænke, hvordan kunne I dog holde ud at bo under disse forhold? Dengang syntes vi, at det var pragtfuldt i forhold til tredje baggård uden lys og luft.

Huset var ganske vist færdigt i 1970, men jeg plejer gerne at sige, at jeg har bygget i 50 år. Der er naturligvis foretaget moderniseringer, bygget terrasser, værksted, drivhus m.m. Jeg synes selv, at jeg har fået et dejligt hus, og så kan jeg dyrke min store hobby – min have,

som jeg nyder i fulde drag.

Selvom vi ikke følte, at det var slum, måtte vi høre på mange spydige bemærkninger. Vi gik ikke ligefrem og pralede med, at vi boede på Vestamager. Da vi endelig kom i inderzonen, kom der andre toner. Fra visse sider mente man, at der ville gå flere menneskealdre, inden det blev et normalt parcelhusområde, hvis ikke der kom offentlige kroner i spil. Det kom der ikke. Beboerne klarede det selv, og meget hurtigere end nogen havde turdet håbe.

I dag er det jo nærmest mon-dænt at bo på Vestamager.

Vestamager er et dejligt parcelhus-kvarter. Her ses et hus på Gambiavej. Fotograf: Helle Stokkilde
Foto: Tårnby Stads- og Lokalkarkiv

Slottet er et imponerende selvbyggerhus. Det er bygget på den grund, hvor den gamle jagthytte lå. Det var det første hus i vores område. Dengang lå det ud til stranden. Slottet er bygget så der er udsigt ud over Naturområdet Amager. Alt er bygget af ejerne i deres fritid. Det tog 5-6 år.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B5524

HENVENDELSE & ÅBNINGSTIDER

Hvis du har billeder, oplysninger eller andet af lokalhistorisk interesse, så henvend dig til Stads- og Lokalarkivet.

VI HAR ÅBENT

Mandag - torsdag	kl. 9 - 20
Fredag	kl. 9 - 17
Lørdag	kl. 9 - 15
Søndag 1. september - 30. april	kl. 9 - 15

STADS- OG LOKALARKIVET HAR UDS STILLINGER PÅ

Kastrupgårdsamlingen
MIDT PÅ AMAGER & KASTRUPGLAS
Tirsdag - søndag kl. 14 - 17
Onsdag kl. 14 - 20

Plyssen på Amager Strandvej 350
PERMANENTE &
SKIFTENDE UDS STILLINGER
Lørdag og søndag kl. 13 - 16